

Hvo der tilgiver, ham skal tilgives

Taler

Søren Georg Abel

Dato

20 oktober 1814

Sted

Christiania

Omstændigheder

Det første overordentlige storting

- 1 Elskede Brødre, Norges hæderlige udmerkede Mænd! I, som her er forsamlede i
den store Hensigt at raadslaa over det forladte, det ængstede Fædrenelands Tarv
og Held i kommende Dage, I, paa hvis følgerige Raadslutninger de vordende
Slægter ikke mindre end de nu levende vil fæste høitidelig Opmerksomhed,
5 tillader en Borger, der fik det samme hæderlige Hverv, det samme store Ansvar
som I, at opløfte sin Stemme i Eders ærværdige Forsamling, i dette
Fædrenelandets helligste Anliggende! hører mig her med Opmerksomhed og
dømmer siden mine Ord med Rolighed, da har I opfyldt alt, hvad jeg i denne
Stund har at udbede mig af Eder som Brødre og Landets Venner.
- 10 Norges Throne er ledig. Saa var den for 9 Maaneder siden, da Sjette Frederik
nødtes at frasige sig den. Den fra sin aldrig svegne Troflabs-Ed løsgivne Nation
erkjendte sig da som fri, og under Følelsen af denne sin naturlige Frihed gav den
sig selv en Konstitution og valgte sig en Konge, hvilke begge i Fremtiden skulde
15 have grundfæstet og betrygget dens Held. Disse glade Forhaabninger skuffedes,
og Norges Throne blev derfor atter, hvad den nylig var, ledig.
- Konstitutionen, dette helligste Pant paa vor nationale Tilværelse, byder os nu,
ifølge dens 48de §, at udvælge en Konge, medmindre det her forsamlede
20 Storthing ikke erkjender den Afsigelses-Akt for gyldig, som nyligen Kong
Kristian Frederik har nedlagt i dets Hænder. Er eller bliver dette ikke Tilfældet,
da har vi ved Valget af en ny Regent nærmest at henvende vor Opmerksomhed
paa vore udenlandske Forhold.
- 25 Ser vi med rolige ublændede Øine Fædrenelandets Stilling fra denne Side, da er
unegtelig Sverige det Rige, der ved denne Leilighed først fremstiller sig for vore
Betragtninger. Til dette Riges militære og - som jeg haaber, vi alle har Mod nok

at tilstaa - øieblikkelige Indflydelse, er det ingenlunde min Mening, at Norges
30 tapre Sønner skulde tage Hensyn, naar der spørges om, hvad vi har at gjøre, for
at opnaa Fremtids Held. Jeg antager det kuns for afgjort, at de fleste af Norges
retsindige, tænkende Mænd har erkjendt baade Muligheden og Nytten af en
hæderlig Forening med Naboriget, endog lenge før Sverdet sidste Gang droges,
maaske til liden Ære for begge. Fra denne Forudsetning gaar jeg ud; feiler jeg
35 heri, da er mine Ord ligesaa overflødige, som mine Begreber vil synes falske om
vor nutidige sande Tarv.

Vi er, Gud være lovet, endnu et frit og nafhængigt Folk, og som saadant bør det
os i alle Maader at handle. Sverige har derfor ingen Ret til at vente, at vi skulde
40 antage dets Grund-Principer for en mulig Forening; det er os, der skulde
forelægge dette Rige de Betingelser under hvilke frie Nordmænd vil kalde
Svenske deres Brødre. Vi erkjender ingenlunde de Svenskes Overherredømme,
uagtet Kieler-Traktaten har tilforsikret dem dette, og Konventionen til Moss
synes at bestyrke denne Formening; derfor skal vi selv med roligt og modent
45 Overlæg, som et frit Folk bestemme de Grundsætninger og Betingelser, hvorpaa
Foreningen imellem Norge og Sverige bør hvile, dersom Norges Mænd for
Tiden finder den gavnlig for Landet.

Naar vi i disse Bestemmelser har taget det tilbørlige Hensyn til vor nationale
50 Ære, vor Frihed og vore Borgerrettigheder; naar vi deri har sørget for, at enhver
mulig Undertrykkelse paa nogensomhelst Maade vorder umulig for
hvilken som helst Regent: da lader os være de første, der rækker det svenske Folk
en oprigtig Broderhaand; da lader os, som en fri Nation, tilbyde Karl den 13de
det Scepter, som hidtil ikke blev hans Lod at føre! Lader os glemme alt, hvad der
55 er skeet, og mindes, at hvo der tilgiver, ham skal tilgives!

Vorder da den Konstitution, den ingen er mere berettiget til at fastsætte end de
Lands Borgere, der skal adlyde samme, forkastet af en da umiskjendelig
herskesyg Regent, da er endnu Norges fulde Kraft tilbage, med den kan vi seire,
60 med den kan vi dø, og i begge Tilfælde kan vi ved den gjenvinde vor Ære.
Vorder den antaget af en Fyrste, som derved alene kan give os et usvigeligt Bevis
paa Kjærlighed og Tillid, da skal Sjæls-Tilfredshed, Kongernes sjældne Lod,
vorde ham til Del, da skal Troskab og Hengivenhed mod retmæssig Drot
vedblive at udmerke Norges Sønner, da skal vi samtlige kunne bede af Hjertet:
65 Gud bevare Kongen og Fædrelandet!!

Kilde

. A. Øverland: Illustreret Norges Historie. Tolvte Bind. Kristiania 1897, s. 388-389.

70

Emner

1814, Grunnloven, Innlegg i Stortinget, Storting, Union, Unionsoppløsning

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/hvo-der-tilgiver-ham-skal-tilgives>

75

80

85

90

95

100

105